

► Tandartsenpraktijk Lansingerland ► Type praktijk: algemene praktijk ► Geopend: 2015 ► Aantal medewerkers: 26 ► Website: www.tpl-dental.nl

TANDARTSENPRAKTIJK
LANSINGERLAND

Verspilling tegengaan

In 2020 besloot Michiel Lieshout te gaan samenwerken met studievriend Reinier van der Linde in Tandartsenpraktijk Lansingerland. Ze vonden elkaar in duurzaamheid en het tegengaan van verspilling.

TEKST: KAREL GOSSELINK, BEELD: HANS TAK

De filosofie van Van der Linde was altijd al om verspilling zoveel mogelijk te voorkomen: "Ik vind het bijvoorbeeld zonde als een airco draait terwijl het niet nodig is". Lieshout kon zich hierin goed vinden. In de verschillende praktijken waar hij had gewerkt, had hij zich al vaker verbaasd over de grote dagelijkse afvalstroom. Aanleiding voor hem om zich actief bezig te gaan houden met duurzaamheid in de mondzorg. Zo werkte hij mee aan het vorig jaar verschenen e-boek 'Duurzame mondzorgpraktijk' van de KNMT, publiceerde over duurzame mondzorg en gaf er lezingen over.

► Droogruimte

Van der Linde startte de praktijk samen met mondhygiënist Sandra de Jong in 2015. Het huidige pand in Lansingerland – een voormalig huisartsen- en fysiotherapiepraktijk – werd allereerst grondig verbouwd tot een mondzorgpraktijk met 6 behandelkamers. Het voorkomen van verspilling was daarbij een van de uitgangspunten. Onder meer koos hij voor een warmteterugwininstallatie in het gebouw. Ook besloot hij te gaan verwarmen met airconditioning in plaats van met centrale verwarming. Eveneens werden de ruimtes voorzien van ledverlichting. Aanvankelijk wilde de architect in elke kamer een kleine boiler voor warm water inbouwen. Maar dat vond Van der Linde onnodig, omdat er in de behandelkamers bijna nooit warm water nodig is. En mocht je toch warm water willen hebben, dan kan het ook via de gewone kraan.

Er werd ook gelet op efficiënt omgaan met energie in het pand, zoals het gebruik van de technische ruimte – vanwege de warmte van de afzuigmotor en compressor – als

droogruimte voor de bedrijfswas. Dit bespaart op het gebruik van een energieslurpende droogtrommel.

► Aparte bakken

Sinds Lieshout in 2020 mede-eigenaar werd van de praktijk, is het thema duurzaamheid nog hoger op de agenda gekomen. Als eerste werd de afvalstroom – een van zijn stokpaardjes – onder de loep genomen. Sindsdien wordt het afval beter gescheiden. Er is nu sprake van 4 soorten afval: papier, plastic, amalgaam en medisch. Dit is per ruimte anders georganiseerd, afhankelijk van het soort afval en de grootte van de ruimte. Omdat de balieruimte vrij klein is, staan er alleen bakken voor papier en restafval. En in de personeelsruimte staan alleen bakken voor plastic en restmateriaal. Voor het gecontamineerde materiaal in de behandelkamers zijn er aparte afvalbakken. Overal is het streven om de hoeveelheid afval zo veel mogelijk te beperken. In dat kader verwisselen beide tandartsen het mondmasker, afhankelijk van de behandeling, niet meer bij elke volgende patiënt. Volgens Lieshout is dat geen probleem als je het masker tussendoor maar niet met je handen aanraakt. Bij behandelingen met aerosolen wordt het masker natuurlijk wel eerder vervangen.

► Trayvork

Sowieso is het volgens Lieshout vanzelfsprekend dat je nadenkt of je een product überhaupt wel nodig hebt en dat je nagaat of er geen duurzaam alternatief is. Als voorbeeld noemt hij de plastic wegwerptrays voor instrumenten. Die zijn in deze praktijk vervangen door een aluminium trayvork die in de thermodesinfector kan. Door kritisch te kijken naar materialen en het gebruik ervan, is de afvalstroom de laatste jaren een stuk afgenomen.

Verder is het belangrijk dat gescheiden afval ook daadwerkelijk gescheiden wordt verwerkt door een afvalverwerker, adviseert Lieshout. Scheiden heeft geen zin als alles nadien bij elkaar in een verbrandingsoven belandt, wat vaker gebeurt. "Als je een contract afsluit met een afvalverwerker, dan moet je hier goed op letten."

Onderzoek naar duurzaamheid: doe mee!

In de strijd tegen klimaatverandering moet ook mondzorg een bijdrage leveren. Om een beeld te krijgen hoe de mondzorg tegen verschillende maatregelen tot verduurzaming aankijkt en wat er op dit gebied in praktijken al wordt gedaan, zijn de KNMT, NVM-mondhygiënist en de ONT een onderzoek gestart. Dit onderzoek – bestaande uit een vragenlijst – wordt uitgevoerd via het project Peilstations van de KNMT. De start van het onderzoek is gepland voor eind oktober. Val je in de steekproef die de vragenlijst krijgt toegestuurd? Het is een slechts kleine moeite hem in te vullen en te retourneren.

► Vervoer

Het beperken van vervoersbewegingen die CO₂ uitstoten, is verder een aandachtspunt in de praktijk. Daarom wordt er gewerkt met een intraorale scanner. Dit voorkomt dat er gipsafdrukken van en naar het tandtechnisch laboratorium heen en weer gaan. Beide tandartsen en de medewerkers komen zoveel mogelijk op de fiets vanuit huis naar hun werk. En Van der Linde probeert in de praktijk – als klusliefhebber – zoveel mogelijk zelf zaken te repareren of te fixen. Dit scheelt immers weer in reisbewegingen van een extern bedrijf.

In de richting van leveranciers zijn Van der Linde en Lieshout kritisch over de wijze waarop producten worden aangeleverd. Bijvoorbeeld ragertjes die allemaal apart zijn verpakt. Of laatst nog, een beugel die in veel verpakkingsmateriaal als een luxe cadeau werd aangeleverd. "Daar hebben we iets over gezegd." Volgens beiden is het van belang dat tandartsen het thema duurzaamheid aankaarten bij industrie en leveranciers. Dan kan die er verder mee aan de slag.

► Eco-nitril

In de praktijk in Lansingerland is er voor Lieshout voldoende ruimte om zijn duurzame ideeën uit te werken en pilots op te zetten. Samen met een dental depot werkt hij aan ►

Praktijk

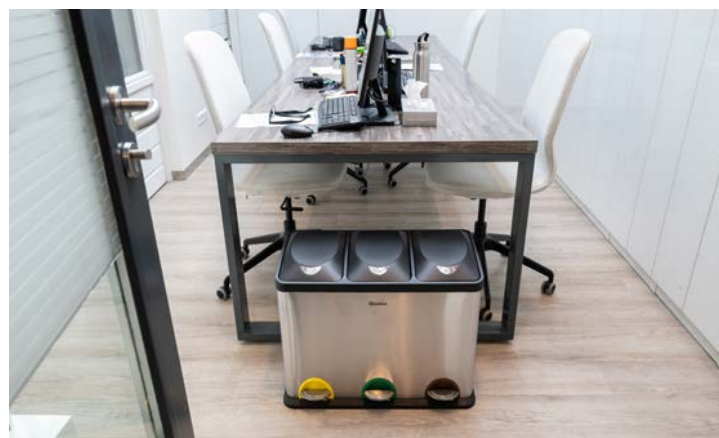
Duurzaam

een proef om handschoenen van eco-nitril te testen. Deze handschoenen worden met minder CO²-uitstoot geproduceerd en zijn circulair: als je ze na gebruik apart inzamelt, kun je ze tot nieuwe handschoenen verwerken. Momenteel test hij of je met de handschoenen goed kunt werken in je dagelijkse werk als tandarts. Ook heeft hij enige tijd geleden meegedaan aan een pilot om mondklappers te recycleren, maar deze is helaas gestrand. De samenstelling van mondklappers is te complex om hier weer een goede kwaliteit grondstof van te maken. Wel heeft de pilot geleerd dat het mogelijk is om uit relatief kleine mondzorgpraktijken – met een goede retourlogistiek – gescheiden afval op te halen zonder dat er extra vervoer voor nodig is.

Momenteel is Lieshout op zoek naar andere recycle mogelijkheden, onder meer voor plastic van sterilisatiezakjes, geprinte modellen van de tandtechnicus en aligners voor orthodontische behandelingen. Hiervoor werkt hij samen met hoogleraar Tim Horeman van de Technische Universiteit Delft. Maar recyclingprocessen zijn enorm complex en gebruiken veel energie, aldus de tandarts. Daarom is het volgens hem belangrijk dat bij de ontwikkeling van producten en materialen nagedacht wordt over materiaal dat eenvoudig weer tot grondstof kan worden gemaakt. Zoals dus bij eco-nitril.

De pilots hebben er voor gezorgd dat er in de praktijk in Lansingerland veel over duurzaamheid wordt gesproken. Het heeft de medewerkers bewuster gemaakt. Ze denken actief mee over hoe het nog beter kan en tijdens de werkbesprekingen staat duurzaamheid altijd op de agenda. Daarnaast krijgt preventie veel aandacht van de tandartsen, mondhygiënist en preventieassistenten. Want het voorkomen van behandelingen is uiteindelijk het meest duurzaam.

Tips om de afvalstroom te verminderen:

- ▶ **Voorkom afval: kijk kritisch of een product echt wel nodig is.**
- ▶ **Gebruik een product opnieuw: veel producten kun je meermaals gebruiken.**
- ▶ **Kies voor herbruikbare producten als je iets nieuws aanschaft.**
- ▶ **Kies voor producten van gerecycled materiaal.**

▶ Tweede locatie

Toekomstplannen zijn er ook. Lieshout en Van der Linde willen een tweede locatie gaan openen. Ze oriënteren zich momenteel op de mogelijkheden hiervoor. Vanzelfsprekend zal duurzaamheid hier ook een grote rol gaan spelen. Hoe het er allemaal uit gaat zien, wordt nog verder uitgewerkt. Vast staat wel dat er een aannemer uit de nabije omgeving wordt gezocht. “Dat bespaart weer op de vervoersbewegingen”, aldus Van der Linde. 📍